

Parajdnak Drakula kell?! Ez is lelki Trianon

2025 június 06. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

?szinte sorok Trianon 105. évfordulóján Parajdon, Parajdról.

Mottó: „Én Istenem, milyen gyönyörüek –

A szám mindegyik h?sét megkívánja.

Én vagyok itt a friss forrásvizek

h?tlenked?, havasi Don Juanja”

Áprily Lajos: Parajdi forrásvizek

A természeti katasztrófák mindig mentális katasztrófák következményei. Nem a lét határozza meg a tudatot, hanem éppen fordítva, a tudat határozza meg a létet. Parajd nem akkor zuhant válságba, amikor a Korond-patak beömlött a sóbányába, hanem egy folyamatos lelki, identitásbeli válságban teng?dött az utóbbi harminc évben, amit elfedett a hatalmas turistaáradat, és az ebb?l származó anyagi jólét. Ez a folyamatos körforgás megteremtette a biztonság illúzióját, elkényelmesített egy egész közösséget, akik nem vették komolyan az id?k jeleit. Ezt az anyagi és lelki t?két a parajdiak nem fordították vissza közösségük fejlesztésébe, mert mégis hogy lehet az, hogy teherautó-forgalom száguld keresztül Székelyföld leglátogatottabb turistatelepülésén? Hogyan ülhetnek porfelh?ben az Ice Italy kávézó teraszán a turisták, helyiek? Egyébként is, mi köze van Itáliának Parajdhoz? És miért van itt is minden angolul? Fogas kérdés.

Hogy lehet az, hogy Parajdnak nincs látképe, hanem balkáninál is nagyobb összevisszaság, esetlegesség jellemzi, ezt a rendezetlenséget és gondozatlanságot azok a gyönyör? virágok sem feledtetik, amiket éppen most ültetnek ki a közterekre. Hogy lehet az, hogy a parajdiak kétségbeesésükben már azt szeretnék, hogy Parajdon építse fel egy erdélyi vállalkozó a „Drakula” vidámparkját? Az egyik helyi vállalkozónak már van egy ízléstelen és giccses szelfiháza, benne egy Drakula szobával. Valóban nem értik, hogy ez a mentalitás taszította válságba Parajdot?

Beszéltem Parajdon olyan vállalkozókkal, akik ?szintén szembenéznek ezzel az identitásvesztéssel, és elmondták nekem, hogy igen, belekényelmesedtek abba a helyzetbe, hogy a bánya miatt így is, úgy is jönnek a turisták, hogy lényegében bármit el lehet adni nekik, törött köcsögöt, ronda sódarabot vagy m?anyag vámpírfogat. Ha beázik a bánya, inkább azon zúgolódnak, hogy nehogy bezárják f?szezonban javítások miatt, mert az rövid távon jelent?s anyagi károkkal járna a vállalkozóknak. Parajd mostani helyzete éppen ezért egy lelki- és identitásválság következménye is.

Az ütött-kopott székelykapura rávetült Drakula hosszú árnyéka. Elmondok err?l egy történetet.

Pozitív cikket akartam írni Parajd meglév? turistalátványosságairól, és az Áprily Lajos Emlékházzal akartam kezdeni, mert az mindig kimaradt, Parajdon mindig átsiettem, hát itt az ideje törleszteni a mulasztásomat. Meg akartam látogatni az Áprily Lajos Emlékházat, mert Áprily Lajos írta a legszebben versbe az erdélyi táj géniuszát (Reményik mellett). A ház kívülr?l jó állapotban van, ám sajnos le van lakatolva a kerítése, tehát nem lehet bemenni a kertjébe, hogy akár egy magyar szalagot kössünk a kis kopjafára, vagy fejet hajtsunk a költ? domborm?ve el?tt. Nincs semmi információ kiírva arról, hogy van-e nyitvatartása, vagy foglalkozik-e ezzel bárki – a háznál és a világhálón sincs.

Elmentem hát a polgármesteri hivatalba, és megkérdeztem a polgármestert, hogyan tudnám meglátogatni az Áprily Lajos Emlékházat. ? sem tudta, kinél van a kulcs, ugyanis a nyugdíjas tanár bácsi, aki harminc éven át közvetítette Áprily szellemiségét és gondozta a házat, két éve meghalt. Elmentem hát az Áprily Lajosról elnevezett iskolába, és az igazgatótól is megkérdeztem, hogyan tudnék bejutni az emlékházba. ? sem tudott segíteni. Magyarán mióta meghalt a lokálpatrióta tanár úr, azóta nem volt annyira fontos kérdés Parajdon, hogy valakit kijelöljenek, aki legalább kinyitja a házat a turistáknak, ha nem is tart benne idegenvezetést.

Pedig Áprily lelke és Parajd összetartozik.

Az arra járó magyar turisták tehát nem látogathatják meg az Áprily Lajos Emlékházat, ellenben szelfizhetnek Drakulával.

Azt is megtudtam egy helyi vállalkozótól, hogy amikor a vállalkozók egyik informális találkozóján felmerült a kérdés, hogy kezdeni kellene valamit az Áprily Lajos Emlékházzal, például magyarországi szakmai segítséggel modernizálni a tárlatát, felépíteni az „Áprily-brandet”, és ismét a helyi turizmus szolgálatába állítani a költ? szellemét, többen azt mondták, hogy minek az? *„Hát úgyse’ járnak az emberek múzeumba, ráadásul nem termel elég profitot.”*

Nos, ez a kis epizód szimbolizálja az identitásvesztést és a lelki válságot, amir?l beszéltem, azt, hogy Parajdnak valójában nincsen identitása. Egy lokálpatrióta ember ilyet soha nem mondana. Hogyha csak a könnyen megszerezhet? profit és a pénz igazgat egy közösséget, hogyha ez lebeg a közösség értékhorizontján, akkor ebb?l a mentális és identitásbeli válságnál sokkal valóságosabb, akár a mostani helyzethez hasonló válságok is következhetnek, mert akinek nem fontos a közösség identitása, kultúrája, annak nem lesz fontos a közösség mindennapi élettere és jöv?je sem. A hétköznapi dolgok rendje felbomlik, a *„minden úgy jó, ahogy van”* mentalitása uralkodik el, azért ilyen a szomorú látvány a parajdi községkép: gyönyör? dombok, hegyek ölelte táj, szovjet tagköztársasági és némi balkáni életérzéssel megspékelve.

Nem estem fejre, tudom, hogy Parajd melyik országban található, hogy Székelyföld egy behálózott és megszállott vidék, és a magyar vidékekre nyilván kevesebb pénzt költ a mindenkori román állam, mint másokra. Tudom. De nem mindenr?l tehet az állam, a helyi közösségben kell kialakulnia a min?ség igényének, csak belülr?l indulhat el a min?ség forradalma, egy csomó turistaszemmel is látható gond és probléma helyi szinten is megoldható volna, csak akarater? kellene hozzá.

Parajd turizmusa és a parajdiak akkor fognak megmaradni és akkor fog a község újra er?re kapni, hogyha el?ször önvizsgálatot tartanak és elgondolkodnak azon, hogy mi a parajdiság, hogy mit kínálhatnak azoknak, akik idejönnek és kíváncsiak rájuk meg a Sóvidék kultúrájára.

Nem, az igényes turisták nem azt akarják kapni máshol, amit otthon is megkaphatnak, hanem valami eredetit, valami önazonosat, lett légyen az étel, táj, látványosság vagy szolgáltatás. Emil Cioran erdélyi román gondolkodó azt írta a naplójában, hogy *„az eredetiség azzal kezd?dik, hogy az ember nem akar más lenni, mint önmaga”*. A hosszútávon fenntartható közösségek titka az önazonosságban és egy igazi polgári, civil attit?dben rejlik, ami lokálpatriotizmusra épül és azon gondolkodik közösen, hogyan tehetné jobbá, szebbé az épített és az él? környezetét, mert csak az ilyen mentalitásból bontakozhat ki igazi jöv?kép.

A vámpír hívása csábító és delejez?, de halálos.

Parajdra nem „Drakula”-park kell, hanem önazonosság, mert ennek a hiánya okozta eddig is a mindennapi kis Trianonjainkat, igen, itt Parajdon is – és természetesen a mai Magyarországon belül és mindenhol máshol is, ahol magyarok élnek.

Végtelenül együttérzek a parajdiak helyzetével, ám azt hiszem, hogy a nemzeti vagy közösségi válságainkról csak ?szintén érdemes beszélnünk, akkor is, ha fájnak. És azért, hogy itt is igazolódjon Áprily Lajos három sora:

„Az újrakezdés vakmer? reménye

legy?zte itt az ostromló halált,

s daccal vágott a mindig új jöv?nek (…)”

Pataki Tamás - www.demokrata.hu

Ajánló